

Ahmet Ümit, yeni romanı "Kayıp Tanrılar Ülkesi"nde Berlin-Bergama hattında şekillenen tarihsel ve toplumsal bir "baba-oğul" sorgulaması sunuyor okura... Ümit, "Baba her zaman tek otorite olarak sunuldu. Beni çoğulculuk ve çokseslilik ilgilendiriyor. Bu topraklarda doğan herkes dünya vatandaşı" diyor.

Çok sesliliği kaybedersek çökeriz

SERAY ŞAHİNLER
seraysahinler@gmail.com

Ahmet Ümit bu kez baba-oğul çatışmasından yola çıkarak polisiyeyi arkeoloji ve mitolojiyle harmanlıyor.

Ahmet Ümit uzun süredir üzerinde çalıştığı romanı "Kayıp Tanrılar Ülkesi"ni okurla buluşturdu! Yazar bu kez polisiyeyi arkeoloji ve mitolojiyle harmanlıyor ve okuru geçmiş ve bugün arasında gidip gelen son sayfasına kadar heyecan ve gerilimi yüksek tutan bir serüvene davet ediyor.

"Kayıp Tanrılar Ülkesi" cinayet soruşturması ve Zeus'un devlerle savaşıyla iktidar meselesi üzerine iki anlatı üzerinden ilerliyor. Berlin Emniyeti'nin başkomseri Yıldız Karasu ve yardımcısı Tobias Becker'in çözmeye çalıştığı cinayetler, hem renkli hem kaotik Berlin sokaklarından Bergama'ya uzanıyor. Fakat bu sıradan bir "Katil kim" hikâyesi değil. Yazar meselesini anlatırken çizdiği tarihsel ve toplumsal katmanlarla güce, iktidara, hırsa, faşizme, yok edilen tarihî mirasa, yön değiştiren "çokkültürlüğe" atıf yaparak romanı benzersiz bir temele oturtuyor. Kilidi çözecek şey ise Zeus Altarı! Romanı Ahmet Ümit'ten dinledik...

Öncelikle "Kayıp Tanrılar Ülkesi"nin serüvenini dinlemek istiyorum. Bu kez nasıl çıktınız yola?

"Sis ve Gece" benim Almancaya çevrilen ilk kitabımdı. 2007'de Leipzig'de Türkiye'nin onur konuğu olduğu bir fuara katılacaktım. Berlin'de Pergamon'a gittim ve orada ünlü Zeus Altarı'nı gördüm. Muhteşem, alışılmış kutsal alanlara benzemeyen çok özgün bir yapı. Bu, beni çok etkiledi ve üzdüm. Böylece muhteşem bir tapınağın yerinde değil Berlin'de olması beni çok etkiledi. 2011'de ise psikoloji üzerine bir konuşma için Bergama'ya davet edildim. Bergama'da tarihî bir hastanenin tiyatrosunda konuşma yaptım. Antik kenti gezdim ve ben burayı yazmalıyım diye düşündüm. Çünkü çok etkilenmişim. Ama araya daha önceden planlanan romanlar girdi. Bir yandan da belge biriktirdim ve Berlin'e gitmeye başladım.

Çok kozmopolit bir yer. Bende bu roman Berlin'de başlamalı fikri oluştu. O yüzden Berlin'i tanımaya başladım ve Bergama üzerine okumalar gerçekleştirdim. Yazmaya üç yıl önce başlamıştım fakat ağır gidiyordu. Tam yazarken pandemi başladı ve ben bu süreçte kafamdaki kitabı bitirdim

Daha önce Hitler'e ve Hattuşaş'a uzanmıştınız. Yakın tarihe odaklanan romanlarınız da çok sevildi. "Kayıp Tanrılar Ülkesi" salt polisiye serüveni değil. Aynı zamanda tarihe, topluma uzanan pencereler açılıyorsunuz.

Bu topraklar inanılmaz zengin. O kadar çok öğrenilecek uygarlıklar var ki... Evet daha önce Hitler'i yazmıştım. Dünya için çok önemli bir uygarlık. Döneminin iki büyük medeniyetinden biri. Sonra "İstanbul Hatırası"nda İstanbul'un 2600 yıllık tarihini yazdım. "Elveda Güzel Vatanım"da İttihat ve Terakki'yi ele aldım. Bunları ben de bilmiyordum, yazarken öğrendim. Bu topraklardaki Helenistik kültür ne zaman başladı, nasıl oldu? Bu kültürü merak ediyordum. Böyle bir romanı yazmama Pergamon Altarı vesile oldu. Bunları okumaya başlayınca resim ortaya çıktı. Anadolu'daki mistik bir başkentten söz ediyoruz. Antik dünyanın sekizinci harikası olarak adlandırılıyor, dünyanın ikinci büyük kütüphanesi bu şehirde. Özellikleri olan muhteşem bir şehir. Zeus'u anlatmak, şehrin nasıl ortaya çıktığını anlatmak gerekirdi ve bunu günümüz üzerinden yazmalıydım. Tarih bir roman yazabiliydim ama bu beni çok heyecanlandırmadı. Geçmişte ve bugünde var olan baba-oğul çatışmasından yola çıktım.

Tarihsel katmanlar birbirine eklenerek bugüne uzanıyor. Fakat roman aynı zamanda bir baba-oğul ilişkisi üzerinden güce, iktidara, erke, ırkçılığa ve cinsiyetçiliğe de atıf yapıyor. Çerçeveyi çizerken neyi gözettiniz, sizin için bu romanın meselesi neydi?

Baba-oğul beni en yakından ilgilendiren mesele. Bu doğrudan toplumumuzun kültürüyle ilgili. Bugün Türkiye'de otoriterleşme varsa, kadınlar öldürülüyorsa ve özgürlükleri elinden alınıyorsa bu baba-oğul meselesinin çözülmeşişindedir. Biraz açalım; Hitler, Doğu Roma, Selçuklu, Osmanlı'ya bakalım. Hitler'de kral var ve "Ben yetkiyi Tanrı'dan alıyorum, sözüm Tanrı'nın sözü tartışamazsınız kutsal," diyor. Kralın ailedeki temsilcisi baba. Roma'da imparator geliyor, aynı durum devam ediyor ve o da "Tanrı'nın sözünü kullanıyorum," diyor. Bu durum Selçuklu ve Osmanlı'nın sonuna kadar devam ediyor. Osmanlı'nın sonlarına doğru genç aydınlar çıkıp "Biz yurttaş olmalıyız ve parlamentoya ihtiyacımız var," diyor. Yaptıkları şey kul kültürünün kırmak. Atatürk sahneye çıkarak inanılmaz radikal değişim yapıyor. Konuşurken yurttaşlarım diye sesleniyor hatta. Fakat yurttaşlar onu yine bir baba olarak algılıyorlar. Devamında da aynı. Dünyanın hiçbir yerinde arabanın arkasın-

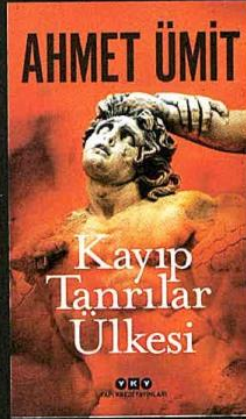
da babam sağ olsun yazmaz. Bunlar büyümemiş çocuklar ve bunun üzerinde dönen bir sistem var. Erkekler büyümüyor ve yetişkin olmuyor. Babanın geleneğini devam ettiriyor. Anneden de bağımsızlaşmıyor o yüzden sevmeyi bilmiyor. Kadının bağımsız olmasından rahatsız oluyor. Benim meselem işte bu. Oysa bu topraklarda çokkültürlülük var, akıl almaz medeniyetler var. Oysa baba tek otorite sunuyor. Bu romanın derdi bu. Zeus da bunları temsil edenlerden biri.

Toplumsal sıkışıklığı ve kangrene dönen meseleleri kırarak formül bu baba figürünün temsiliyetine kırmakta mı gizli ne dersiniz?

Aynı fikrideyim. Babanın düşünce biçimine ve alışkanlıklarına körü körüne uymak yerine, eleştirmek gerek. Ben senin oğlum ve yeni bir tarzım var diyebilmek çok önemli. Batı mitolojisinde Zeus babasını iktidardan alıyor, Kronos babasını iktidardan indiriyor. Bizde babaya bağlılık her şekilde devam ediyor. Biz sosyolog, psikolog, antropolog değiliz; ama aynı zamanda hepsiyiz. Çünkü insanı resmediyoruz. İnsanı yıllarca yanlış tanıttılar. Bir dönem insan sadece inançtan ibarettir dendi. Sonra Rönesans geldi ve insan her şey dendi. İnsan her şey değil, bunu görüyoruz. Sadece yaşamaya çalışan bir tür. Bu türü iyi eğiterseniz; aç kalmazsa; doğaya, öteki canlılara ve insana saygılı demokratik bir kültüre sahip olursa bu gezegenin ömrü olduğu sürece yaşayabilir. Ama insan açsa; yoksulluk varsa; ihtiyaçları karşılanmıyorsa; ihtiyaçları karşılandığı halde kötü, cinsiyetçi, ırkçı eğitim alıyorsa burada sorun var. İnsanı doğru analiz etmek çok önemli. Burada da biz yazarlara çok önemli görev düşüyor. İnsanı doğru ve gerçekçi tanımlarsak sosyologlara, siyasetçilere, bilim insanlarına çok doneler vereceğiz.

"Kayıp Tanrılar Ülkesi"nin okuruna sözü ve çağırısı ne olur?

Birkaç şey var aslında... Öncelik baba-oğul meselesi. İktidar her şeye rağmen var ve siz paylaşmazsanız bu iktidar çöker. Zeus bir yandan babasını yendi ama amcası, kardeşleri ve çocuklarıyla iktidarı paylaşma yoluna gitti. Gaia'yı tümüyle kırdı attı ama bir meclis kurdu. Gözle görülen ikinci bir mesele de şu: Ey bu topraklar üzerinde yaşayan insanlar... Siz farkında değilsiniz ama dünya vatandaşı olarak doğuyorsunuz. Yeryüzünde bugünkü medeniyet denen şeyin bütün kökleri ve kodları bu topraklarda. Hepimiz Roma İmparatorluğu'nun da çocuğuyuz. Bunu en iyi anlayan Fatih Sultan Mehmet'ti. "Ben Roma Kayzeri'yim" diyordu. Bunu 600 yıl önce söylüyordu. "Hangi dilden, inançtan ve ulustan olursa olsun herkes benim tebaamdır ve kimse ona karışamaz," diyordu. Bu çoğulculuk ve çok seslilik beni ilgilendiriyor. O çok sesliliği kaybettiğimiz için çöküyoruz. Bu topraklarda doğan herkes böyle doğuyor.

"Kayıp Tanrılar Ülkesi"
Ahmet Ümit
Yapı Kredi Yayınları
Fiyatı: 42 TL
Roman